

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izkusi nedelje in praznike, ter velja po vošti predpisani za avstro-ogrske dežele na vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 60 h, za jeden mesec 3 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h. Če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blizgovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Shod v Trebnjem.

V Trebnjem, v ti klerikalni trdnjavi, imeli smo včeraj javen shod — in duhovščina ga ni mogla razgnati, kakor je hotela! Ves teden so hujskali, in včeraj je bila pridiga zjutraj in ob desetih proti shodu, in tudi pri krščanskem nauku se je ob roki škofovega volilnega oklica vernim ovčicam dokazalo, kaka sramota je za Trebnje, da imajo ondi „liberalci“ svoj shod. A imeli smo ga vendar! Dekan Nagode, trebeljski župnik Hladnik, ki je, mej nami povedano, ta dan bil tako vmazano napravljen, da je bil podoben strašilu v koprzi, in mekronoški kaplan Brajec privlekli so pred Pavlinovo gostilno, kjer se je imel na dvorišču shod vršiti, kakih 150 moških in kakih 300 žensk. Če se te zadnje prištejejo, imeli so „gospodje“ večino, to se ne da tajiti, in to tudi odkritosrčno pripoznamo. Ženske so zasedle kupice okrog ceste, in so bolj zijale in radovednost prodajale, nego pa imele krščansko prepričanje. Samo neka starka je brusila redke svoje zobe in skakala okrog, kakor bi bila malo obsedena. Nekdo jo je pa potolažil, rekoč: „Mati, dajte mir, drugače Vas bo tehanit zamaševal, in trojčke bote dobili!“ Do nšes je odprla stara ženska svoja usta, in vsa žalostna je stopila v stran, ko je videla, da žanje le občni smeh, ne pa občne hvale!

Dekan Nagode pa je stal med svojimi možički kot Lotova, v sol spremenjena žena. Naših je bilo dobro 300 volilcev, in samo ob sebi je umevno, da nam niti gospodje duhovniki niti „kmetje“, ki so jih s sabo pripeljali, niso prav nič imponirali. Najmanj pa smo se ustrašili mladega Štefeta, ki je za ta dan prišel reševati duhovnike. Smešen je bil ta fantiček, kakor vselej. Pričetka se mu je prav slabo godilo, in parkrat smo ga videli, da je tekkel kakor zajec po blatni cesti, naši pa za njim. Skrbeli smo, da se mu ni ničesar zgodilo, ker smo ga potrebovali za zabavo. Končno se je pa spravil pod talar dekana Nagode, ter ostal ondi v varnem zatišju. Od tam je tudi dru. Tavčarju očital debelost, na kar se je leta ponižno obrnil do dekana, (ki je tudi jako lepo rejen gospod), s prošnjo: „Dajte mi spričevalo, gospod dekan, da smo debeli ljudje navadno dobri ljudje!“ A dekan ni odprl ust, bil je pravcata strjena Lotova žena. Debelo je gledal, ko so mu hrumeli na uho kljici: farovski podrepniki, farovške cunje, kaj delate tukaj, gospod tehant, saj ste popoldne navadno že pijani, pojdite proč, okrog vas tako diši, kakor okrog razbite bariglje itd. Pa tudi njegovi spremljevalci se niso veliko upali. Samo neki ključarček s kosmato kapo na glavi, in z obrazom, ki ga je ukradel svetemu Hieronimu v pratiki, je malo kričal. Opazil je ta možiček prstan na Tavčarjevi roki. Vidite, je zavpil, take so naše roke — pri tem smo opazili, da se ta roka tisto jutro v resnici ni umila! — take so naše roke, vi pa imate rinko! Prijatelj, odgovoril mu je dr. Tavčar hladnokrvno, tudi škof ima rinko! Na kar je ključarček, kot po glavi vdarjen voliček, omamljen obmolknil.

Naših 300 mož napolnilo je Pavlinovo dvorišče, tako da za one na cesti ni bilo več prostora. Ko so videli, da bodo morali zadej poslušati, pričeli so dekan in tovariši od same jeze plesati nekak kankan, Štefe pa je naravnost v norišnico silil. Župnik Hladnik s Trebeljnega pa si je mislil: korajža velja! In siloma se je vrini

med naše, pa so ga vrgli v pravem pomenu besede v blato. Priskočila sta Slanec in Kušar, da sta ga rešila. Ko se je dušni pastir s Trebeljnega vračal mej svoje na cesto, bil je usmiljenja vredna prikazen: kakor bi se bil celi teden po blatu valjal! Na Krškem ni hotel pameti imeti Schweiger, tukaj pa Hladnik ne. Oba sta občutila nevoljo ljudstva. Vse sta pa sama zakrivila, ker že vedno mislita, da je naš kmet muha v kupici farovškega vina. Ali časi so se spremenili, časi so se zelo spremenili.

Ko je dobil župnik Hladnik svoj spominček, pričel se je shod. Predsedoval mu je gospod Pavlin s Trebnjega, ki je zbrane volilce pozdravil, ter jim predstavil samostojnega, kmečkega kandidata Franca Zupančiča. Naši so ga navdušeno pozdravili, na cesti pa so zopet poskušali z malim kruljenjem, katero je vodil Štefe, shod motiti. Pa se nikakor ni hotelo posrečiti. Zupančič je razvil, kakor v Šent Rupertu, svoja načela, in dokazoval, da morajo kmetje, če nočejo, da bi v tridesetih letih kmetijski stan sploh ne zginil, na vse zadnje vendar enkrat že poseči po zastopnikih iz svoje srede. Če pri drugih narodih vidimo, da odpošiljajo prave kmete na Dunaj, zakaj bi tudi na Kranjskem ne smelo biti tako? Ploskanje in pohvalo žel je Zupančič, in govoril je prav spretno, četudi so na cesti duhovne posode kričale, kakor bi bile do vrha polne samega vina.

Na to je spregovoril deželni odbornik dr. Ivan Tavčar.

Govor se je glasil tako-le:

Spoštovani volilci! Danes smo se zbrali, da se posvetujemo o tem, kakega moža, da odpošljete svojim poslancem na Dunaj. Do sedaj vas je ondi zastopal gosp. Fran Povše. Mož dobrega srca sicer, ali vaš okraj pozna večinoma le iz karte generalnega štaba, in njegova edina zasluga je pač ta, da slepo vboga, kar se mu zapove iz farovžev in kaplanij. Kmetni, kmetijstva pa se je naučil iz knjig, pa je tudi že veliko pozabil, ker je že dolgo časa temu, ker je moral goriško kmetiško šolo zapustiti. Šel je mlad v penzijo. Komur se pa kaj tacega pripeti, ne more biti tako strašansko velik strokovnjak, kakor trdi „Slovenec“ o Povšetu, ker ena postava velja povsod po božji zemlji, postava namreč, da strokovnjakov v mladih letih ne pošiljajo v penzijo! Sicer sem pa prepričan, da g. Povše sam rad ne vidi, če duhovniška stranka o njem ne ve družega povedati, kakor da je strokovnjak. Mož je ponižen in prav dobro ve, da ga zunaj kranjske klerikalne stranke, in zunaj klerikalnega poljedelskega ministrstva na Dunaju malokdo med strokovnjake šteje. Moje mnenje je, da je že dosti, če Ribnica, Ljubljana in Litija odpošlje svojega Ivana Patra Vencajza v drž. zbor, ki je tudi še mlad penzionist, ter bi bil pri sodnji še tudi lahko delal, to se pravi, če bi bil hotel! Vraga, ali naj samo gluhe ljudi, ali mlade penzioniste na Dunaj pošiljamo, saj državna zbornica ni kaka revna hiša in ne kak špital!

Poklic prihodnjega državnega zbora bo pred vsem gospodarski. Ni izključeno, da bi se v parlamentu ne dobila delavna večina, to se reče, če bo vlada umela previdno in modro postopati. Tudi ni izključeno, da bi se ne ustanovil ipameten jezikovni zakon, ki bo de

jezikovne prepire potom državne zakonodaje konečno rešil tako, kakor zahtevajo potrebe celoskupne države in pravice vseh narodnosti, to pa vse le tedaj, če bodo tudi zastopniki nemškega naroda nam nasproti hoteli biti pravični, in pred vsem tedaj, če se bo de Koerberjevo ministrstvo umelo odlikovati po previdnih in modrih korakih. Med te previdne in modre korake bi pa nikakor ne mogel uvrstiti sklepa ministrstva, da naj se na Kranjskem Körber in Hein kot dva pobožna romarja dr. Šušteršiču obesita za škrice, ter bodita za njim po mladih klerikalnih stezah.

Upajmo torej, da se doseže gospodarski poklic bodočega parlamenta. In potem je gotovo, da bomo na Dunaju dobrih kmetov veliko bolj potrebovali, kot mladih penzionistov. Zatorej smo mi za vašega rojaka Franceta Zupančiča, ki je pravi kmet, ne pa samo iz kakega kositarja sklepan gosposki kmet. Pri Zupančiču ostanimo! Povšeta že zategadelj ne morete in ne smete voliti, ker je ud kranjske klerikalne stranke, to je tiste stranke, ki je s svojo tako imenovano gospodarsko organizacijo preslepila celo deželo, preslepila in oškodovala pa pred vsem vas Dolenjce! To vam dokažem!

Kakor je Vam znano, dragi rojaki, je naša duhovščina pred nekaj leti padla v roke znanemu gospodu dr. Šušteršiču. Šušteršič je potreboval duhovščino, duhovščina pa njega. In zategadelj se je ta parček kmalo v ljubezni objemal! Proti naši stranki so prej vedno metali očitanje, da smo proti veri. To očitanje pa je postalo že otročje, ker smo Slovenci vsi brez izjeme prav vdani služabniki svojega Boga, intaki hočemo zmiraj ostati! Kar pa sta naša duhovščina in dr. Šušteršič sklenila zakon in sicer zakon s skupnostjo premoženja, od tedaj so postavili v boj tik vere še tako imenovano gospodarsko organizacijo. Mladi gospodiči, ki so pred par meseci zapustili semenišče, in ki tedaj niso vedeli, prinašajo lina svet naše krave, teličke ali pa žebičke, ti gospodiči postali so kar čez noč imenitni kmetijski gospodarji. Vse so vedeli, in vedeli so tudi, kako je Vam ubogim kmetom pomagati. Duhovniki prej stoletja niso vedeli kmetu pomagati, in mislili so, da je kmet na svetu samo radi bere! No sedaj so pa mladi lemenatarji kar čez noč zavzeli se za vas kmetovalce, in kakor vse kaže, rešili Vas bodo prav korenito, to se pravi rešili Vas bodo do zadnjega vinarja, katelega ste prej še imeli. Kako se je dr. Šušteršičeva gospodarska organizacija izgotovila, to veste. Kjer je bil kak trgovec, ki si je v potu svojega obraza za se in svoje otroke kruh služil, pa se je gospodom v kaplaniji zameril, da so mu obesili na vrat tako imenovano konsumno društvo. Če je bil kje kak mesar, ki ni bil vseč gospodom, pa so lopnili s konzumnim društvom po njem, in gostilničar, ki se je v farovžu zameril, dobil je čisto gotovo konsumno društvo na svoje rame! Tako smo opazovali, da so naši duhovniki mesto da so opravljali brevir in božjo službo, vgnezdili se v kramarije, prodajali so na vatel kontenino, prodajali na vago sladkor in kofe, in kjer je imelo konsumno društvo svojo mesnico, videlo se je častite gospode,

ko so se zanimali za klanje telet in prascev! Z eno besedo: naša gospodarska organizirana duhovščina ni klečala pred svetim kelihom, pač pa smo jo videli klečati pred zlatim teletom! Bili so to pravi potomci tiste kramarske druhal, katero je bil Kristus svoj čas iz Gospodove hiše izbičal. Dandanes pa je ta druhal prihrumela nazaj v Božjo hišo, in mi slovenski kmetje, opravljamo slabo dišeči posel, da jo gonimo iz hiše Gospodove.

Vi dolenjski kmetje pa ste dobili konsumno društvo za celo Dolenjsko stran, tisto neposebno slavno vinogradniško društvo na Glincah pri Ljubljani. Vstanovil je to društvo gospod Ivan P. Vencajz, ali kakor drugi izgovarjajo gospod Ivan Pater Vencajz! In Bog ve, kaj vse so obljubljali; posebno Dolenjcem so obljubljali zlate čase, zlato za vsako vinsko kapljo!

Dajali so vam na cente obljub, ali družega nič. In sedaj krščanski možje, poslušajte koliko so nam koristila farovška konsumna društva, koliko vam je koristil Ivan Penzionist Vencajz! Ker drugače gorenjskega in notranjskega kmeta niso mogli pripraviti k večjemu pijančevanju navlekli so v deželo laškega, dalmatinskega, tirolskega vina in petijota. Vsako trto so poznali, samodolenjske trte so se ogibali! In prodajali so svojo birso po 26 kr. in s tem privadili Gorenjca in Notranjca, da je pil vino po 26 kr., torej za ceno, za katero se vaš dobri Dolenjec dobiti ne more če naj vas do kosti ne ogloda beraštvo! In pilo se je to vino za dobro vino, ker so gospod kaplan sami rekli, da je dobro vino. In tu in tam se je iz tirolskega petijota in iz kake laške mešanice napravila mešanica, ki je bila nekoliko podobna ruščemu Dolenjcu. A prodajala se je za pristnega Dolenjca!

Tako so ti gospodarski organizatorji — lemenatarji vašega glavnega odjemalca, to je Gorenjca in Notranjca privadili nato, da dandanes ne pije vina. Če senetočizatisto ceno, za katero se toči tako imenovano vino po farovških konsumnih društvih. Na drugo stran so pa s tem, da so „gospodje“ laško in tirolsko vino nepretrgoma hvalili, in da so hvalili tudi tisto s tirolskega petijota in laške tekočine umetno sestavljenega Dolenjca pravemu in zdravemu Dolenjcu vzeli in spodkopali kredit za dolgo vrsto let. V tem pogledu bodo še vaši otroci občutili vdarec, katelega so prizadela farovška konsumna društva vašemu poštenemu in v potu obraza pridobljenemu dolenjskemu vinu!

Na drugo stran pripetilo se je še nekaj družega. Tudi gostilničarji, ki drugače niso mogli iz konsumnimi društvi boja voditi, padli so po slabem tirolskem vinu. In sedaj prihajajo celi železniški vlaki samega slabega tirolca in še slabšega tirolskega petijota v našo deželo, in tirolsko vino kraljuje tam, kjer je prej kraljevalo vaše dobro Dolenjsko vino. Vi, Dolenjci, ste s trudom in delom zopet dospeli do tja, da Vam trta rodi po gorcah. Kupca pa ni, kersimislita Notranjec in Gorenjec, čemu naj hodiva po Dolenjca, saj

imava tirolca, katerega tudi farovski gospodje po konsumih prodajajo! Zapomnite si Dolenjci! Če v prihodnje ne bode mogli prodati svojega vina, zakrivil je to v prvi vrsti dr. Šušteršič s svojo duhovščino. Vtikal se je v kmečke razmere, katerih ni poznal in zategadelj vas je gospodarsko organizoval tako, da se vam bo v prihodnje kobinilo vino po hramih. Dr. Šušteršičeva gospodarska organizacija pomagala je pač Tirolcem, dolenjskega kmeta bo pa spravilo ob vse! To pa vse zategadelj, ker se v kmečke zadeve vtikajo ljudje, ki o njih ničesar ne vedo! Da se vam z nova kaj takega ne pripeti, volite pravega kmeta, volite za državnega poslanca Franceta Zupančiča! —

Mej celim govorom so kmetje govorniku burno pritrjevali. Na to pa je bila kandidatura gospoda Zupančiča soglasno odobrena in sprejeta.

Sedaj nastopi Luka Jelenc. Govoril je o strankah, ki si stojita v srditem boju pri državnozbornih volitvah nasproti. Pojasnjeval je na podlagi golih fakt, da klerikalna stranka nima resne volje pomagati kmetu, da je njena takozvana kmetška organizacija le pesek v oči, da bi kmetško ljudstvo ne spoznalo njenih pravih namenov. Naj se ji le postavijo kmetje po robu, da ji ne bodo več sledili slepo, da se ne bodo dali več rabiti za klerikalne namene, nič več se ne bodo zmenili za te, ubogi kmet, gnali te bodo v propad, kakor skušajo uničiti s svojimi konsumnimi društvi trgovca, ker ne trobi v njihov rog. Nadalje razpravlja o sredstvih, ki se jih poslužuje klerikalna stranka v sedanjem volilnem boju, dela z neresnico. Nalagali so vas danes, da hoče odpraviti napredna narodna stranka krščanski nauk iz šol. Naše impozantne volilske shode hočejo kar naravnost utajiti. Kmetškemu ljudstvu se je začelo ravno vsled takega postopanja hitro jasni, zato trumoma odpada od klerikalne stranke. S pozivom na kmetško ljudstvo, da se mu ravno letos ponuja prilika otresti se klerikalne more, ki ga tišči in mori na vseh straneh in si izvoliti zastopnike v državnem zboru po svojem prepričanju, konča govornik svoj govor.

Med govorom in po govoru so poslušalci živahno pritrjevali, kar je dokaz da jim je govoril prav iz srca.

Zborovalci so tudi Jelencovo kandidaturo soglasno in z navdušenjem sprejeli.

Govorili so potem še nekateri vrli in ugledni možje iz Čateža, ki so s krepkimi besedami dokazovali, da ni vera v nevarnosti ampak bera. Bila je slast poslušati moške besede teh značajnih mož.

Shod je bil s tem končan in ga je čislani predsednik g. Pavlin zaključil s kratkim govorom, v katerem je bodril volilce, naj ostanejo zvesti svojemu prepričanju in svojemu stanu.

Udeležniki so se razšli veselega srca in ponosni, da so dosegli zmago, da je shod pokazal, da se ta klerikalna trdnjava če ne še podira, pa vsaj močno maje. Že to je lep uspeh in bo vspešno vse svobodne neodvisne može k delu, da volijo kmetškega kandidata Zupančiča.

Državnozbornske volitve.

Krvav klerikalen shod.

Iz Podkrajja, 24. novembra.

Župnik Anton Mezga v Podkrajju čutil je potrebo preteklo nedeljo prirediti klerikalen volilen shod v gostilni iz podkrajjskih domačih bojev slavnoznanega klerikalca Sajovca. Vsak vdeleženec smel je po volji zastonj piti in zastonj župnikove cigare kaditi in se po stari šegi pijancev veseliti. Župnik je seveda pridno agitiral za dr. Neptorirja; ker se je čutil v tej družbi domačega, prepeval je vmes prav veselo in glasno pesmi, ki se le po slaboglasnih beznicah pojo, ter navdušeno pil, in bil — pijan. V največji ekstazi vstopi mož naše stranke, katerega Mezga seveda takoj v delo vzame. Vname se strankarski preprič, v katerega se zlasti brat vstopivšega našega volilca vmeša, kar je pa drago plačal, kajti v trenutku pobijejo ga kakor vola na tla gostilničar Sajovic, njegov sin in hlapec. Teško ranjenega odneso na dom, kjer ga je isti župnik Mezga od obilo povžitega vin,

sladko ginjen z zapletajočim jezikom najprvo z zakramenti za umirajoče previdele, potem pa ranjenca mučil z vprašanji, da li je bil res radi volitev tepen, čemur je bolnik pritrđil. Mezga je na to tožil, da ga bodo po časnih trgali, na kar mu jih je navzoči župnik Trkman nekaj prav sladkih povedal ter ga opozoril, naj vzame krvavo ranjenčovo srjoco, naj jo na dan volitve na drog natakne ter pred svojimi pristaši v znak zatiranega katoličanstva nosi.

Vrabče, Gradišče, Goče in sedaj še Podkraj! Vse nade imamo, da bodo bližnje volitve rodile še obilo takega sadu na bujnih klerikalnih gredicah, ako ne bo na voličih dovolj — bajonetov!

* * *

Iz Krškega, 24. novembra.

Laž, pomočnica duhovnikov. Schweiger-Pfeifer sta hotela na vsak način naš shod preprediti ali vsaj onemogočiti. Hudo ju namreč boli, da ima Pfeifer v svoji domači občini najhujše nasprotnike, ter da dobi ravno v svoji domači občini najmanj glasov. To bi se moglo po svetu izvedeti in neugodno na Pfeiferjeve pristaše uplivati, torej na pomoč vsako sredstvo, in če tudi je laž. Schweiger-Pfeifer in njuna dva pomočnika v Krškem sta svoje privržence dopoldne v Pfeiferjevem domu in v jedni gostilni skrivala in jih napajala, ter naše volilce domov odpravljala. Schweigerjev kaplan, gospod Janez pa so stali na razpotju ceste v Kostanjevico in Leskovec, ter so tam naše ljudi pričakovali in jim zatrjevali, da je shod že pri kraju, ter da se naj le vrnejo domov. Seveda je mnogo naših ljudi gospodu Janezu verjelo in se vrnilo. Pa vse ni nič pomagalo, naše ljudstvo je pokazalo, da je sito duhovniške nadvlade!

Prizor iz Pfeifer-Schweigerja potovanja o priliki vabila na shod da bi ga razgnala. Ko se pripeljata pred gostilno, skoči Pfeifer nekako mladeniško-ognjeno — o joj! — raz kočijo ter, postavši se pred krčmarja, pravi: Poglejte me! Jaz sem še krepak (!) in mlad (!) in se še ne čutim starega. „Narod“ laže, ako me vam slika kot kakšnega onemoglega revšeta. Oštr mu je seveda pritrđil pričakovaje, da bode ta večer mnogo vina iztočil.

Nekak drugače je bil sl-deči prizor: Po shodu gresta dva privrženca Pfeiferjeva domov. Nekako skrivnostno sladko ginjen reče drug drugemu: Čudno, da nam naš gospod tako priporočajo Pfeiferja, katerega še slišati ni mogoče, tako tiho govori. To ti je Globočnik ves drug mož. Postavi se pred nas in govori z mogočno donečim glasom, da ga je le veselje poslušati. Kaj ko bi se midva do dneva volitve premislila?*

* * *

Iz Bele Krajine, 23. nov.

Dobili smo glas čez Gorjance, da so imeli kmetški volilci v Krškem shod, da se posvetujejo zaradi kandidata za poslanstvo za državni zbor. Povedalo se nam je, da so naši krški rojaki našega deželnega poslanca, župnika Schweigerja, iz dvorane ven vrgli. Ta Schweiger je prišel iz Radovice kot župnik v Leskovec, na mesto Sterbenca, kojega kuharica je v farovžu rojeno svoje dete v cerkvenem stolpu poskrila in je bila zaradi tega zaprta.

Schweiger je silno nadležen človek. Teško ga je prenašati. Ali tega se gotovo ni nadejal, da bodo kmetje ob Savi in Krki tako malo šale razumeli. On si je domišljeval, da ga je sam Bog poslal v Belo Krajino za odrešenika. Ker družega rojaka nismo imeli, volili smo ga s kislimi obrzi za deželnega poslanca. To poslanstvo mu je preveč nos navihalo, mislil si je, da bo kar le več sto kmetovalcev ob Savi in Krki pokleknilo, če on mej nje stopi. To je bila res mrzla kopel zanj v tem vremenu; kar tako, brez vsega mazanja z oljem, takega moža iz sobane ven vreči! — Prav se mu zgodi! Zakaj pa hodi mej kmetovalce, ki so se zavzeli, da hočejo biti sami gospodarji v volitvah. In še na tleh, ki so v zgodovini znane. Mej Krškem in Brezicami so se namreč pred več sto leti zbirali kmetje na vojno proti grajščinam in farovžem. Tedaj, deželni naš poslanec, župnik Schweiger, posavski kmetovalci, vas toliko spoštujejo, da vas iz dvorane mečejo! To je grenko za nas, ki smo si mislili, ko smo vas volili, da boste Beli Krajini čast delali. Čevlji, ki posavske kmete, vinogradnike in poljedelce žuli, žuli

tudi nas. Ti doli ob Savi in Krki, kakor se vidi, ne marajo dosti za vas! — To je pomisleka vredno. — Ali bomo Belokranjci jedini, ki bi ne sprevideli, da je vse za nič, kar iz farovža prihaja? In ta gonja, ta nadležnost duhovnikov v popolnoma posvetnih stvareh! Kmetje so našega poslanca iz dvorane ven vrgli. Ta je še hujša, kakor pa tista mož-beseda duhovnika Žitnika, ki je v deželnem zboru s častno besedo laž podpiral in jo ponujal kot resnico. Tega Žitnika bodo tudi letos Notranjci ven vrgli, kakor gre glas po deželi. Kakor se iz onstran Gorjancev glasi, bo Pfeifer letos pošteno padel. Ali bomo mi Belokranjci na sramoti ostali, ako istega volimo! S Schweigerjem je na krškem shodu tudi Viljem Pfeifer pri vratih ven vržen bil. — Povsod na Dolenjskem kmetovalci samostojno nastopajo in nečejo nič vedeti pri volitvah o duhovnikih in njih podrepnikih. Bela Krajina bi se izločila iz vrste teh mož!

Župnik Schweiger, v Krškem vam dana brca kmetških mož je za nas dober nauk!

* * *

Iz Mozirja, 24. novembra.

Pri volitvi V. kurije zmagal je kaplan Pankracij Gregorc, ki se po tem, kar se je pri tej volitvi godilo, po vsej pravici sme imenovati surovež vseh surovežev. Da je ta surovež zmagal, se pač ni čuditi, vsaj je vendar kakor stekel pes ves čas dirjal po domači in sosedni župniji; on in njihovi pomagači, kakor organist in drugi obletali so vse hiše in vse kozje bajte ter so povsod sčuvali nezavedne ljudi proti Hribarjevi stranki, h kateri pripada vse trško razumnništvo in tudi nekaj bolj zavednih kmetov. Tem ubogim ljudem grozilo so z nesrečo, ki jih bode zadela, ako ne volijo Žičkarja, in Bog ve s čim še vse. To sramotno agitacijo kaplana Gregorca in njegovih slepih privržencev podprl je tudi župnik šmihelski, ki je svoje farane svaril, da se varujejo brezvirskih mozirskih mrež. Kaj takega si upa ziniti mož, ki preživi skoraj več časa v Mozirji, kakor v svoji župniji, ki se še v poznih ponočnih urah ziblje in guglje od krčme do krčme! S tako ostudno in sramotno agitacijo se je tem „božjim namestnikom“ posrečilo ljudstvo nabujskati proti prebivalcem v trgu, in res so prihajali kmetški volilci v trg vsi razkačeni in srditi, kakor da bi šli na svoje najhujše sovražnike, ki jim pijejo kri in mozeg. Kaplan Gregorc pa je radostno opazoval to vedno bolj napihnjeno krdelo ter se je prav debelo smejal, veselivši se iz srca svojih velikih uspehov. Ko se je volitev pričela, korakal je ponosno temu krdelu na čelu na voliče, kjer se je vstopil tik pred vrata, ter je tukaj kakor kak birič ostal do konca volitve. Njegovo obnašanje pa je bilo ves čas tako surovo in ostudno proti nasprotni stranki, da se nekateri volilci niso mogli premagati, da bi mu ne bili povedali nekaj prav gorkih, za kar se pa seveda to človeče niti zmenilo ni. Ko se je ob 11. uri naznanilo, da so zmagali Žičkarjanci, vzdignil je ponosno svojo gorjačo, ter silil krog sebe stoječe kmete, da bi se z njim vred drli in krulili, kar je pa le malokateri storil, in videti je bilo, kakor da bi se že bili sramovali svojega usiljenega poglavarja. Le znani loški tretjerednik je s kaplanom vred na vso moč zabavljaj čez mozirske škrice, brezverske krčmarje, trgovce itd. Tudi je kaplan zabavljaj volilcem, da ne sme nihče od njih več zahajati v brezverske krčme, kakoršne so vse razun dveh; mislil je menda na ono pri „Slepču“ in pri „Bogu vdani vdovi“. V katoliški krčmi pri „Slepču“ so potem ves popoldan Žičkarjanci krulili in tulili, da se je po vsem trgu razlegalo, najbolj pa seveda se je slišal glas kaplana, ki je vse to početje vodil. Ko si je ta rogovilež nabasal in nailil svoj trebuh, podal se je na trg, ter je tudi tukaj začel ljudi hujskati in dražiti, in je bil pri tem tako skrajno nesramen, da se je lotil celo nekaterih trških gospa, ki mu niso prav nič storile, in ki se v celo stvar niti vtikale niso. Vsled te neodpustljive in nezaslišane surovosti nastal je na trgu na mah tak hrup in hrup, da je bilo kar groza. Od vseh strani so ljudje razkačeni pribruli skupaj ter so jeli tega nesramneža zmerjati in psovati tako, da se niti povedati ne sme. Grozilo se mu je s pestmi, in ko bi jo ne bil hipoma podurhal v kaplanijo, kdo ve, kaj bi se bilo še prigodilo.

Neki pijani krojač pa se je na vso moč produševal ter kričal, da ima pravo vero, kaplan pa je vse s posebnim zadovoljstvom gledal in mu je celo ploskal. Zato so ljudje rekli, da se je ta dan smelo tudi brez greha kleti in priduševati. Ko je kaplan izginil, in so se ljudje zopet razšli, jeli so se vsi razburjeni zbirati po krčmah, kjer so se po kaplanu provzročeni prepiri nadaljevali in le pomirljivemu posredovanju gospoda nadkomisarja se moramo zahvaliti, da ni prišlo do večjih izgredov. Pa kaplanu ni bilo dovolj, da je agitiral med odraslimi, temveč je v svojo agitacijo takde nekako potegnil, tudi komaj iz šole stopivše fantaline, kateri so celi dan po trgu uganjali z imeni Žičkar in Hribar najneslanejše burke. Tudi pri prizoru, ki se je vršil na trgu, bilo je vse polno šolskih otrok navzočih, ne da bi jih kaplan od sebe zapodil, in se je tukaj godilo najgrše pohujšanje mladine kajti poslušala je besede in psovke, kakoršnih bi sploh nikdar slišati ne smela. In tak človek, ki ljudstvo tako sčuva, ki hujška stan proti stanu, ki obrekuje poštene ljudi in hiše, ki rodbinske zadeve, katere so vsakemu količjak dostojnemu človeku nedotakljive, vlačijo po ponličnem blati; človek, ki se svojim surovem obnašanjem dela očitno pohujšanjem; človek, ki pri vstopu v krčmo mesto poštenega pozdrava kriči: „Kdo se bo tepel?“ tak človek je tukaj kaplan in katehet, tak človek, hodi, na prižnico in v šolo oznanjevat in učiti, nauk tistega ki je dejal: „Ljubi svojega bližnjega“ in „Mir vam bodi!“ Vprašamo, ali je škofu vse to znano in če mu je znano, ali je pripravljen tega človeka nemudoma odpraviti iz našega marnega kraja?! In če bi škof tega ne hotel storiti, ali so posvetna oblastva res brez vsega vpliva in je li res ne morejo nič storiti, da se iz naše župnije spravi človek, ki je provzročil toliko nemira in sovraštva?!

V Ljubljani, 26. novembra

Krüger v Parizu.

Kot predsednik transvaalske republike je bil sprejet Krüger v soboto dopoldne v Parizu kar najsijajnejše. Angleška vlada ni proklamirala pravočasno anektacije burskih republik, zategadelj se tudi francoska vlada, francoska aristokracija, francoska žurnalistika ni pomišljala, sprejeti in pozdraviti Krügerja kot prvega moža dežele, s katero simpatizuje Francija kar najiskrenejše. Na pariškem kolodvoru so se zbrali zastopniki vlade, mesta, parlamenta, premnogo društev, klubov, ogromno število najboljšega in tudi najpriprostejšega občinstva. Viharni klici, zastave, šopki in cvetlice, neštete deputacije — vse se je zgodilo, da je bil pozdrav zares ginljivo krasen. Krüger se je nastanil v hotelu Scribe. Opetovano se je moral pokazati občinstvu z balkona. Tam je sprejemal tudi razne deputacije. Na peronu je rekel Krüger na mnogoštevilne pozdrave tudi tole: „Pred vsem moram naglašati, da je naša stvar pravična. Neodvisnost, katero zahtevata burski republikli, temelji na pravičnosti. Ta naj nam vrne mir. Nikakor nočemo milosti, ki bi bila ustanovljena na temelju krivice, samo pravičnost zahtevamo, nič kakor pravičnost. Predlagali smo razsodišče, katero še vedno zahtevamo, in s tem dokazali, da nam je le za mir in neodvisnost.“ Popoldne je bil Krüger pri Loubetu, ki mu je poset vrnil. Krüger se je kraljici Viljemi holandski brzojavno zahvalil za naklonjenost in za to, ker mu je dala na razpolago parnik „Gelderland“, s katerim se je pripeljal v Evropo.

Vojna v Južni Afriki.

Poroča se, da sta Dewet in Steijn med Aleksandrijo in Warringtonom s 1000 možmi prodrla angleške linije, napadla straže in odmarširala proti Dewetsdorpu. Dewet in Steijn hodita torej sèm ter tjà, kamor se jima zdi! Iz Kronstadta poročajo, da je general Bruce Hamilton 20. t. m. zapustil Heilbron. Buri pa so ga napadli z 200 možmi. Iz Kapstadta poročajo, da so v Johannesburgu prisilili vse tam bivajoče Angleže, da so stopili v meščansko stražo. To se je zgodilo zato, ker ima vojaštvo prehudo službo. Oni Angleži, ki so se branili vzeti puško v roke, morajo Johannesburg zapustiti. Potemtakem Roberts še nima dovolj vojakov, nego tlači v vojskine vrste celo filistre, pohablence in razno sodrgo. „Manchester Guardian“ konstatuje, da se glase vesti iz Južne Afrike vsak dan

slabše. Bojišče postaja vedno obširnejše in obsežnejše. Uspehi, ki so se dosegli prej, so sedaj zopet izgubljeni. Dewet in Steijn imata baje vsega skupaj okoli 10.000 Burov.

Dogodki na Kitajskem.

Rusko vojno ministrstvo je odredilo, da se umaknejo vse ruske čete — izvzemši štiri bataljoni, ki ostanejo v Pekinu — iz pokrajine Pečili in Mandžurijo. Tudi Amerika pokliče skoraj vso svojo vojsko domov. Japonska pa stavi glede zadoščenja posebne pogoje. To je torej tista solidarnost vele-vlastij na Kitajskem! Nemčija bo kmalu osamljena na bojišču!

K proslavi Prešernove stoletnice.

Odbor za Prešernov spomenik vložil je pri c. kr. dež. šolskem svetu prošnjo, da bi v ponedeljek, dne 3. decembra na vseh ljubljanskih srednjih šolah bil pouka prost dan in da bi se šolskim ravnateljstvom naročilo, naj bi skrbela za to, da se dijakom primernim načinom razloži pomen tega dneva in zasluge, katere si je pesnik Prešeren pridobil za slovenski jezik in slovensko slovstvo.

Za slavnostni obhod narodnih društev dne 1. decembra dal je rodoljubni someščan gospod Oroslav Dolenc prirejevalnemu odboru brezplačno na razpolago 200 bakelj.

Glede dogovora o uredbi slavnostnega spreveda sklical bode po naročilu županov magistralni oficijal g. Anton Gutnik v torek večer vsa narodna društva k posvetovanju v mestno dvorano. Tega posvetovanja udeleževal se bode tudi prirejevalni odbor.

Ker je pri komersu dne 1. decembra po soglasnem mnenju načelnikov narodnih društev pričakovati prav obilne udeležbe, bodeta ta večer svirali v „Narodnem domu“ dve godbi in sicer v „Sokolovej“ dvorani meščanska, v areni na vrtu pa vojaška.

Pozor!

Pazite na legitimacije, da vam jih duhovniki in drugi klerikalni agitatorji ne pouzmayo.

Pazite na glasovnice, da vam jih nasprotniki ne popišejo.

Poučujte ljudstvo, naj klerikalcem ne da glasovnic in legitimacij v roke.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 26. novembra.

— Osebnosti. Pomožni učitelj v Gorici, g. Fran Orešec, bivši suplent na ljubljanski realki in tajnik „Slov. Matic“, je imenovan vadniškim učiteljem in voditeljem pripravljalnice za gimnazijo v Gorici.

— Novomeški prošt dr. Elbert je „sprejel“ kandidaturu v dolenskih mestih. Mož je Bavarec, po rodu in mišljenju Nemeč, a vzlic temu, da špekulira s svojim nemštvom pridobiti kočevske meščane, bo vendar-le „Heiterkeitskandidat“.

— Roma locuta — causa finita! „Edinost“ piše: Danes nam je sporočiti čitateljem o dogodku, ki je zgodovinske važnosti. Vas Ricmanje z Logom je vsprejeta v sveto katoliško cerkev grškega obreda in škofije križevačke, slovanskega bogoslužnega jezika. Presvetli gospod škof križevački, Julij Drohobeczky, je doposlal o tej priliki posebno poslanico na narod ricmanjski, v kateri ji pravi med drugim: „Vi ste ostali v pravi katoliški veri in ne dajte se z ničim od nje odvrniti in zavesti. Držite se jedinstva duha v zvezi miru. Eno telo, eden duh... Eden Gospod, ena vera, eno krščenje.“ Omenjamo, da spada katoliška križevačka škofija grškega obreda in slovanskega jezika pod nadškofijo zagrebško. Škof Julij Drohobeczky je na škofijski stolici naslednik slavnoznanega škofa Hranilovića, in je v svoji pastirski službi brat in drug škofa Strossmayerja. Povdarjamo, da se je vse to izvršilo znanjem svete stolice v Rimu in avstrijskega ministrstva na Dunaju.

— Kakšne izraze sme rabiti glasilo mariborskih kanonikov „Slovenskega Gospodarja“. Nabrali smo nekatere cvetke na „Gospodarjevi“ gredičici samo v jedni, reci v jedni številki: „butica“, „duševne sirote“, „smrdeča gnojnica“, „lopovski čla-

nek“, „valja v blatu“, „ljubi laž in obrekovanje“, „dopisun“, „bedasto“, „čifati“, „renegatska duša“, „divji merjasec“, „umazana usta“, „nečloveški glasovi“, „lopovsko pisanje“, „razmorvarili“, „kozjanski liberal“, „frakarski brivec“, „besnel kakor razdivjan derviš“ itd. Radovedni smo, če se bosta „Süddeutsche Post“ in „Slovenec“ „zgražala“ nad to „Gospodarjevo“ pisavo. Ali je pa to duhovniku Korošču dovoljeno? Ali namen posvečnje sredstva? Prosimo ponižno za odgovor!

— Iz Studenega se nam piše: V sobotni številki zaganja se pobožni „Slovenec“ v M. M. iz Studenega, ker je ta baje skušal pridobiti tri lovce kneza Windischgrätz za narodno napredne kandidate. Pri tem svetuje kandidatu Božiču, da naj g. M. M. — v slučaju zmage pošlje za trud in delo sodček tropinovca. — Omenjene strupene vrstice, ki imajo očiten namen g. M. denuncirati in blatiti tako pred oblastnjami kakor pred svetom, nas niso prav nič presenetile, saj nam je orožje, s kojim se naša klerikalna kačja zalega bojuje, pre-dobro znana. Ker stvari ne more pobiti, pobija osebo, ki jo zagovarjajo. Denunci-rati, blatiti, ugonabljavati ugled svojih nasprotnikov to so znali klerikalci, odkar jih zemlja nosi. Orožje jim ni nikdar merodajno, da le „nuca“. Gospodu dopisniku, ki pripo-roča za g. M. sodček tropinovca, svetujemo, da naj za kaplane in župnike, ki agitu-jejo, predlaga kot nagrado po več mladih rudečeličnih in okroglih kuharic, dokaj otročjega perila in jednake drobnjave, da bodo maziljeni gospodi-naše žene, sestro in hčere v bodoče v miru pustili.

— Gostilna v vipavskem župnišču? Iz Vipave se nam piše: Že dobrih 8 let ni videti nobenega vipavskega duhovnika v nobeni vipavski krčmi, dasi se Ti gospodje prav pridno po vipavskem trgu love in pode, kar provzroča lakot in žejo. Odkar so posvetni družbi obrnili hrbet, ne dajo tudi nobenemu krčmarju niti vinarja več zaslužiti, pač pa se zbirajo vsaki teden po dvakrat redno skozi celo leto v vipavskem župnišču, kjer se kuje in kuha klerikalna politika, in kjer se poleg tega tudi prav pridno je in pije, da se vsaki teden po dvakrat posode duhovne v mraku prav sladkoginjene proti domu vračajo. Naš prijatelj in hišni gospodar dekan Erjavac je morda do gotove meje prav gostoljuben gospod, ali to vemo pa tudi, da je prevarčen — da ne rečemo preskop —, da bi izključivši vsako drugo priliko kar 104 krat v letu — in to leto za letom, kapa kosmata? — vse vipavske župnike na svoje stroške gostil in redil in to župnike, ki so znano dobri jedci in pivci; toda recimo, da bi on to tudi hotel, ne dopuščajo mu to njegovi pičli in slabi dohodki, kajti obče je znano, da ta gospod vedno toži o siromaštvu, slabih časih in dolgeh, ter da je za odmero osebnega davka podal napoved, nad katero bi se človek kar zjokal, kajti — vipavska dolina, sramuj se! — izkazal je le nekaj nad 1200 K čistega letnega dohodka, dočim vsak vaški župnik kaj več premore in izkaže. Stoinštrikratno pogoščenje vipavskih župnikov pa stane denar, in ako računimo vsako pogoščenje samo na 12 K, — prosim Vas, kaj se pa more ponuditi vipavskim župnikom za 12 K? — iznaša že to na leto več kakor 1200 K! Od česa naj pa potem ljubi dekan živi in diše? Nastane toraj zanimiva zagonetka: Kdo plačuje 104 kratno pogoščenje župnikov v vipavskem župnišču? Kdor ugame zasluži škofovo medaljo! Poskusimo! Nedavno bil je nekje na Vipavskem misi-jon. Gospodje so se dobro imeli, in pri odhodu bili so položeni srebrni goldinarji pred domačega župnika z besedami: „vzemi, mi vemo, po čem je meso!“ Morda se tudi v vipavskem župnišču pogoščenja tako plačujejo? Mi tega ne vemo in ne trdimo, ali dekanovo siromaštvo in večne gostije nam dajo misliti! Zato bi pa želeli, da pristojna oblastva, ki uboge gostilničarje z večnimi plačilnimi povelji preganjajo, katoliškega duhovnika dekana Erjavca pod pri-segno vprašajo: odkod pokrivate stroške za 104 kratno pogoščenje vipavskih duhovnikov v letu?

— Volitve na Goriškem. Pri volitvi volilnih mož je napredna stranka tudi mi-noli teden dosegla lepih uspehov, dasi div-jajo farovski tako, kakor bi bili stekli. Na-predna stranka je zmagala v različnih ob-činah tako v Avberju, v Dutovljah v

Komnu in drugod. Seveda so tudi kleri-kalci ponekod dosegli uspehe, vendar je napredni stranki, v kolikor je možno doslej presoditi zmagata zagotovljena.

— V Središču izvoljena volilna moža za peto kurijo gospoda Maks Robič in Ivan Kolarič sta volilca Hribarja.

— Pri D. M. v Polju so hoteli no-vemu županu na čast streljati iz možnarjev. Može so šli v farovž po možnarje, a glej, župnik jim možnarjev ni hotel dati. Može so razumeli, zakaj se župnik tako čmerno drže kakor veliki petek, zato namreč, ker je njegov kandidat Plevnik pri volitvi žu-pana grdo pogorel, a vendar se jim je čudno zdelo, kako se drzne župnik odreči, jim možnarje, ki so jih vendar farani plačali, ne župnik, ki so torej last faranov in ne župnikova last. Ker pri župniku niso dobili možnarjev, šli so ponje k podružnici sv. Tomaža. Kako je župnik gledal, ko so začeli možnarji pokati, tega može ne vedo, mislijo pa, da je pihal, kar je mogel.

— Slovensko gledališče. Jutri, v torek, 27. t. m., poje se prvikrat v letošnji sezoni Smetanova komična opera „Pro-dana nevesta“ Naslovno ulogo poje gđ. Nočmi, ki je ravno v tej ulogi augusta mesca t. l. z velikim uspehom gostovala na češkem narodnem gledališču v Pragi, ulogo Jankota poje gospod Orželski, Ke-cala g. Vašiček, ulogo Agate, katero je v lanskem letu pela gospa Inemannova, poje letos naša primadona gđ. Carneri, ulogo Neže, katero je v lanskem letu pela gđ. Bitenčeva poje letos gđ. Radkiewicz, ulogo Esmeralde poje kakor vedno doslej gospa Polakova, Vaška g. Pavšek, Krušino in Miho gg. Nolli in Štamcar, komedijanta pa igra letos g. Housa.

— Slovensko gledališče. Sobotna predstava „Valvazorjevega trga št. 6“ je bila dobra in je imela izborne momente, ki se jim je poznala skrbna roka izvedenega režiserja. Gosp. Verovšek — ljubljanski Bunka non plus ultra, g. Dobrovolny, ki je prav dobro govoril izvzemši par napačnih akcentov, g. Danilo, g. Housa in g. Boleška, ki z izgovarjanjem lepo napreduje, Deyl, Štefanac, Orehek in drugi, gđ. Polakova in Ogrinčeva ter g. Housova in gđ. Bitenc — odliko-vali so se vsi z lepo, neprisiljeno igro. — Gledališče je bilo kaj dobro obiskano, in je bilo videti, kako ga ta velezabavna burka sproti razunema. Škoda bi bilo, da bi iz-vrstna burka že izginila z repertoarja.

A. — „Glasbena Matica“. Člane mo-škega zbora opozarja pevski odbor, da se nocojšnje skušnje v „Glasbeni Matici“ si-gurno udeležijo.

— Prešernov album 1800—1900. „Lj. Zvon“ 12. štev. izide kot sam-o-stojen Prešernov album v obsegu 10 pol ter z izvirnimi ilustracijami. 12. štev. bo jako bogata temeljitih član-kov, essayev in razprav, zanimivih po-vestij, črtic in pesmij. Ta Prešernov album bo krasno delo ne le po vsebini nego tudi po obliki, za kar je „Nar. tiskarna“ mnogo žrtvovala. Gotovo bo 12. štev. „Lj. Zvona“ najlepši literarni spomenik na 100letnico Prešernovega rojstva.

— Poročil se je okrožni zdravnik v Novem mestu in vodja ondotne bolnice, g. dr. Peter Defranceschi, z gospđ. Di-jonizijo Dolžanovo iz Gradca. Iskreno čestitamo!

— Ustanovni shod slov. trg. društva „Merkur“, ki se je vršil včeraj popoldne v steklenem salonu „Nar. doma“, je bil prav imenitna manifestacija mlajšega na-raščaja našega trgovstva. Zbralo se je blizu 200 trgovskih nastavljenecv iz Ljubljane, in nekateri so tudi došli z dežele. Pod vodstvom za predsednika zborovanja volje-nega g. Ferija Souvana ml. se je prav v lepem redu zborovalo nad 2 uri, in so se potrdila po pripravljalnem odboru temeljito izdelana pravila ter ostane dosedanji mar-ljivi pripravljalni odbor, kateremu na čelu je g. knjigovodja Ferdo Krsnik, še na-dalje društvu voditelj, dokler se na prvem rednem obč. zboru ne izvoli definitivni odbor Dozdaj se je zglasilo 182 članov. To in pa včerajšnja obilna udeležba kažeta, da je društvo bilo res potrebno in da utegne postati prav važen faktor v našem social-nem življenju. Obširnejše poročilo moramo odložiti za jutri.

— Uboj. V Zagorju ob Savi se je 19. t. m. v neki gostilni vnel pretep, pri

katerem je 19letni Ivan Kločovnik ubil pro-mogarja Vinkota Avbelja.

— Ubelog urednik. Pred kratkim se je dognalo, da je bila poneverjena večja svota za družbo sv. Cirila in Metoda v Istri darovanega in znanemu klerikalnemu listu „Hrvatska Domovina“ poslanega de-narja. Uredništvo je vračalo vso krivdo na tiskarja, ki je bil tudi aretovan, a pozneje se je izkalo, da je skrivt je defraudacije tudi urednik, V. Fleischer, ki pa je med tem pobegnul.

— Danes zvečer je v „Narodnem domu“ v restavraciji ob 7. uri zvečer pre-davanje g. dr. J. Jana o neurasteniji. Pri-stop ima vsakdo.

— Odbor „Slavca“ naznanja svojim članom pevcom, da društvo sodeluje pri Prešernovi slavnosti dne 1. in 2. dec. t. l. ter vabi tem potom brate pevce, da se skušnje v ponedeljek 26. t. m. sigurno in polnoštevilno udeležijo, sosebno z ozirom na ustmeni dogovor glede te slavnosti ter na neki bratski sestanek.

— Izvanredni občni zbor pogrebnega društva Marijine bratovščine v Ljubljani, kateri se je vršil v dvorani „Katoliškega doma“. Navzočih okoli 50 členov, mesto odstopivših pet starih odbornikov izvoljeni so bili sledeči gg.: Alojzij Breskvar tajni-kom, Štefan Klun blagajnikom, Fran Je-ločnik, Ivan Komar, Mihael Mihelič, Fran Tomc, odbornikom.

— Umor ali samomor. V soboto smo poročali, da so našli v jami za tovarno za lep mrtvo žensko truplo. Našel je truplo v vodi hlapec Ivan Vostauer iz Most, ko je šel po poljski stezi za tovarniškimi plotom. Na lice mesta došla sodna komisija, obsto-ječa iz preiskovalnega sodnika, c. kr. sod-nega pristava dr. pl. Kočvarja in sodnih zdravnikov Schusterja in Finza, je dala truplo izvleči iz vode, in se je truplo po zdravnikih ogledalo. Našlo se ni na truplu nobene poškodbe. Marko Žagar, delavec v tovarni za lep, je spoznal v utopljenki svojo ženo Franciško Žagarjevo in je povedal, da je v četrtek zvečer pobegnula od doma, ker jo je pretepel. Franciška Ža-garjeva je bila huda pijanka in je svojemu možu večkrat pobegnula, da je šla pijan-čevati. Ker jo je mož vsled tega večkrat pretepel, izrazila se je, da ne more več ži-veti, in da pojde v vodo. Možu je tudi de-jala, da mu bode tak škandal napravila, da ga bo pomnil. Truplo utopljenke se je ob-duciralo, in se tudi pri obdukciji ni našlo ničesar, kar bi opravičevalo sum da je bila Franciška Žagarjeva umorjena. Brez dvoma je šla sama v vodo, in si je nalašč izbrala jama pri tovarni, ker mora njen mož kot delavec v tovarni za lep večkrat priti k tej jami, kar ga bode vselej spominjalo na ženo.

— „Windischer Bauer braucht keinen Stock“, je dejal danes ponoči H. Schwings-hackl Knezovemu hlapcu Ivanu Lenarčiču in mu vzal palico iz rok. Seveda je vsled tega nastal pretep, v katerega so posegli hlapec Mihael Potočnik in dva podčastnika 27. pešpolka. Schwingshackl in pa podčast-nika so imeli seboj „Dopelliter“ vina in so na ulici pili. Schwingshackla je policija pri-jela in zaprla.

— Javno nasilstvo. Delavec F. D. je prišel včeraj popoldne v neko gostilno na Karlovski cesti in se je začel pretepevati s Tomčevim hlapcem. Spravili so ga iz go-stilne na cesto in zaprli vrata. D. je na to razbijal po vratih in se pridušal. Na to pri-šel je po cesti nadstražnik Nikolaj Večerin, kateri je D. aretiral. Med spremljanjem na stražnico se je D. uprl in prijel Večerina za bluzo, mu odtrgal polmesec in ga suval in praskal po roki. Šele ko je Večerin dobil pomoč, je mogel D. spraviti naprej. Sedaj bode delal pokoro na Žabjeku.

— Sota se je unela v soboto zvečer v kleti Franceta Merala na sv. Petra na-sipu. Nastal bi bil lahko velik ogenj, ker je bilo v kleti mnogo obleke, katero ima Merala tamkaj spravljeno za snaženje. Ogenj je zapazil Franc Slanovec, ključar pri Sa-massi je poklical Merala in požarno brambo. Ogenj so kmalu zadušili.

— Napad v noči od 24. na 25. t. m. je nekdo na Ambroževem trgu napadel urarskega pomočnika Karola Klobučarja. Udaril ga je z roko po trebuhu, da se je nezavesten zgrudil na tla. Klobučar ni po-znal napadalca in tudi ne ve, zakaj ga je napadel.

— Velik izgred sta provzročila včeraj zvečer na Krakovskem nasipu neki tlakar

in njegova žena. Upila sta v stanovanju, razbijala okna in kričala, da se je nabralo pred hišo vse polno ljudi.

— Tatvina. V neki gostilni v Kolo-dvorskih ulicah je včeraj nekdo ukradel svečarskemu pomočniku Danijelu Leriderju sukno in klobuk. Suknja je bila temno-rjava s črno podlago, klobuk pa je bil mehek in črn.

— Dva mlekarstva vozilca je prevrnil na Dunajski cesti blapec Lovrenc Pogačar. Mlekarici sta imeli okoli 16 kron škode.

* Čudna smrt. Brazilijski zdravnik opisuje v francoskem listu „La Nature“ tale nenavadni slučaj smrti: V mestecu Muhumac, v državi sv. Pavla, je bil neki mulat lovec. Nekega dne ga je vgriznila v prst kača. Mulat si je takoj odsekal prst in ga pustil na panju. Ko je prišel tretjega dne, ker je bil zdrav, zopet k panju, je našel ondi same kosti, posute z neštivilom črnih mravelj, zvanih sarassara, ki so prst docela požrle. Toda mravlje so mulata napadle ter pa vgriznile na vratu, na levem sencu in v roke. Ponoči so me pozvali k njemu. Njegovo stanje je kazalo vse simptome zastrupljenja. Žal da je prišla pomoč znanosti prekasno, in nesrečnik je umrl v strašnih bolečinah.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje 26. novembra. Shod v Brezicah je sijajno uspel. Navzoči so bili najodličnejši možje in skoraj vsi župani okraja ter mnogo brežiških volilcev. Izvajanja Berksa in posebno Dečka so bila živahno odobravana. Oba sta se izrekla, delovati na to, da bo novi državni zbor delal. Pritrldilo se je kandidaturi Berksa kot jedinega kandidata za kmetsko skupino, in se je navdušeno aklamirala kandidatura dr. Dečka. Shod v Sevnici je bil dobro obiskan. Prišla je tudi množica socialnih demokratov s kandidatom Čobalom. Berks in Dečko sta izvajanja socialnih demokratov srečno in spretno zavračala. Izvajanjem Dečka je celo Čobal opetovano pritrjeval. Shod se je končal v najlepšem redu.

Rajhenburg 26. novembra. Hri-barjev shod je bil sijajen. Zbranih je bilo okoli 400 volilcev iz trga in okolice. Nastopali so duhovniki in socialni demokrati, a Hribarjeva kandidatura je bila z ogromno večino vsprejeta. Za Hribarja je vse navdušeno. Netopirji so hoteli zgago delati, a ni se jim posrečilo.

Krakov 26. novembra. Tu je bil včeraj sila viharen volilni shod. Klerikalni kandidat za V. kurijo je moral bežati. Mej socialnimi demokrati in policijo je prišlo do konflikta. Policija je rabila orožje. Mnogo oseb je bilo aretiranih.

Pariz 26. novembra. Danes obišče Krüger ministra zunanjih del. Burski diplomatje so izgubili vse upanje, da se posreči izposlovati intervencijo Francije. V sredo zvečer se odpelje Krüger na Nizozemsko.

London 26. novembra. Definitivni mirovni pogoji, na katere so se 24. t. m. v Pekinu zjediniли zastopniki velesile,

so naslednji: 1) Kitajska kaznuje provzročitelje boksarskega gibanja; 2) Kitajska plača primerno odškodnino; 3) v Pekinu ostanejo oddelki evropskih armad v varstvo poslaništev in 4) velevlasti zasedejo več važnih mest mej Pekinom in Taku.

Listnica uredništva.

Razne gospode dopisnike uljudno prosimo, naj oprostite, da raznih dopisov nismo priobčili. Obilica gradiva nas sili, da odložimo, kar ni posebno važno.

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škofji Loki se dobiva (321-83)

ustna voda

z novim antiseptikom katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado Frian, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo. Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 33. Dr. pr. 1052.

Opera.

V torek, dne 27. novembra 1900.

Prvikrat v sezoni:

Prodana nevesta.

Komična opera v treh dejanjih. Spisal K. Sabina. Uglasbil K. Smetana. Kapelnik g. Hilarij Benisek. Režiser g. Josip Noll.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Zatelek ob 1/2 8. uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo de petek, 27. novembra, drugikrat v sezoni opera: „Prodana nevesta“.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 800-8 m. Srednji sončni tlak 730-0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v 5 m	Veljavnost	Nebo	Padavina v 24 urah
24	9. zvečer	730.5	6.5	sl. sever	oblačno	107 mm
25	7. zjutraj	730.2	5.1	sl. sever	dež	
	2. popol.	730.0	8.1	sl. sever	del. oblac.	
	9. zvečer	731.5	8.8	sl. vzhod	oblačno	06 mm
26	7. zjutraj	733.0	8.0	sl. sever	megla	
	2. popol.	733.9	10.2	sl. ssvzh.	oblačno	

Srednja temperatura sobote in nedelje 6-6° in 5-5°, normale: 17° in 15°.

Dunajska borza

dne 26. novembra 1900.

Skupni državni dolg v avstrijskih krunah	98.05
Skupni državni dolg v srebru	97.65
Avstrijska zlatna renta	115.70
Avstrijska kronska renta 4%	98.20
Ogrska zlatna renta 4%	115.10
Ogrska kronska renta 4%	90.35
Avstro-ogrski bančni delnici	1691.-
Kreditne delnice	657.75 1/2
London vista	240.57 1/2
Nemški drž. bankove za 100 mark	117.67
50 mark	23.53
50 frankov	19.18
Italijanski bankovci	90.70
Č. kr. cekini	11.36

Globoko užaljeni javljamo sorodnikom in znancem, da je naša iskreno ljubljena hčerka

Pepica

v nežni starosti po mučni bolezni, dne 25. t. m. preminula. (2436)

Ivan in Franja Hafner.

Pod oknom

(2433-2)

Izgubil se je

mal, črn psiček, gladke dlake, z malo liso pod vratom. Čuje na ime „Murček“. Znamka št. 23. Kdor ga pripelje na stanovanje, Ambrožev trg št. 1, dobi primerno nagrado. (2437)

Spreten

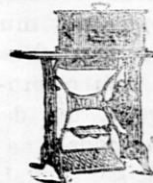
knjigovodja in korespondent

v slovenskem, hrvaškem, nemškem in italijanskem jeziku, išče službe. (2435-1) Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Troiša. Ob 5. uri 15 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 15 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 3 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Šivalne stroje

priznано najboljšega izdelka za rodbine in obrtnike priporoča

IVAN JAK

zaloga šivalnih strojev Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Ako se zahtev, pošljem cenike brezplačno in poštne prosto. (2075-8)

Išče se kompanjon

s 6-800 gld. gotovega denarja za staro trgovino na deželi. Znanje slovenskega in nemškega jezika je potrebno. Samci imajo prednost. (2434-1)

Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Izredna specijaliteta!

Ljutomerčan iz Strmece

letnik 1886! (2023-48)

Se dobi v butilkah pri

Edmund Kavčič-u

v Prašernovih ulicah, nasproti glavni pošti.

Najboljši

kalcijev karbid

iz Jaja v Bosni

vsaki kgr. daje zajamčeno 290 do 320 litrov plina.

Znižane cene.

Glavna zaloga:

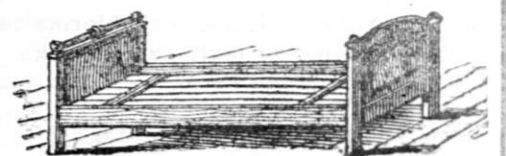
Edgardo Prister

v Trstu, via S. Francesco.

Zastopnik za Kranjsko in Spodnje Štajersko:

Fran Železnik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 7.

Mizarska zadruga

v Šent Vidu pri Ljubljani

se priporoča slavnemu občinstvu v naročitvah raznovrstne temne in ilikane

sobne oprave

iz suhega fesa, solidno izgotovljene po lastnih in predloženih uzorcih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Josip Arhar

(1984-10) načelnik

Svojo zahvalo

izrekava prav toplo vsem nama naklonjenim posnanim in nepoznanim p. n. odjemalcem, slasti pa velepoštovanemu ženstvu, katero zahteva o tako odločnostjo po vseh prodajalnicah najzine testenine.

Z vsem spoštovanjem

Žnideršič & Valenčič.

Ilir. Bistrica, v oktobru 1900.

(880-31)

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8-12 dopoldne in od 3-6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(1933-11)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulantnejših pogojih. (1877-62)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim. Zavarovanje proti kurzni izgubi. Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdige. Eskompt menjic najkulantneje. Borzna naročila.